

**Raport wojewódzki cyklu: „Kontrola podmiotów prowadzących działalność
w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania
odpadów komunalnych z wyłączeniem składowisk odpadów”
(skrót informacji przekazanych do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska)**

W ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego, w okresie od kwietnia do czerwca 2007 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach przeprowadził zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Z cyklu wyłączone były podmioty prowadzące działalność w zakresie składowania odpadów komunalnych. Działania kontrolne przeprowadzono na terenie 5 gmin województwa świętokrzyskiego.

Ustalenia dokonane na podstawie zebranych informacji od gmin wykazały, że:

Plany gospodarki odpadami posiadały wszystkie gminy objęte kontrolą. Założenia planów są realizowane, kontynuowana jest kampania edukacyjno-informacyjna, mająca na celu kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz promująca budowę przydomowych kompostowników na terenach wiejskich.

Szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku uchwalono w 5 gminach, tylko 1 gmina uchwaliła Regulamin o utrzymaniu czystości i porządku w terminie, pozostałe nie dotrzymały ustawowego terminu - 13.01.2006 r.. Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, gminy ustalały odrębnie dla miasta, terenów wiejskich oraz przeznaczonych do użytku publicznego. Tylko na terenie 4 gmin wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

W gminach prowadzących selektywną zbiórkę odpadów przyjęto workowy system zbiórki odpadów dla gospodarstw indywidualnych oraz oznakowane pojemniki dla osiedli mieszkaniowych, ustanowiono też zakres selektywnego sposobu odbierania od właścicieli nieruchomości odpadów wielkogabarytowych i pochodzących z remontów obiektów budowlanych. Do zbierania baterii, przeterminowanych leków przeznaczono oznakowane pojemniki ustawione w miejscach ogólnie dostępnych na terenie gminy (szkoły, apteki). Odpady niebezpieczne zbierane są w ramach funkcjonowania gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, które utworzone zostały na terenie 3 gmin.

Informacja o punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych, udostępniona została mieszkańcom kontrolowanych gmin w sposób zwyczajowo przyjęty - na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczona została w biuletynie informacji publicznej. Na terenie jednej z gmin nie utworzono dotychczas gminnego punktu zbierania zużytego sprzętu.

Każda z kontrolowanych gmin określiła i podała do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, ale żadna nie dotrzymała ustawowego terminu - 13.04.2006r.

Wszystkie gminy prowadzą ewidencję umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, jednak ewidencja nie jest na bieżąco uaktualniana. Nie jest egzekwowany przez gminy obowiązek zawarcia i przekazania umowy na odbieranie odpadów komunalnych przez przedsiębiorcę, któremu udzielono zezwolenia na odbieranie odpadów. Tylko jedna gmina zakupiła program komputerowy umożliwiający ewidencjonowanie umów zawartych z właścicielami nieruchomości na odbieranie odpadów komunalnych.

We wszystkich 5 gminach samorządy nie podejmowały kontroli przedsiębiorców, w zakresie zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem na prowadzenie działalności polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Istotnym problemem z jakim nie mogą się uporać gminy to sprawa wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości obowiązku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, właściwego udokumentowania faktu przekazywania odpadów, a zwłaszcza udowodnienia legalnego pozbywania się odpadów z terenu nieruchomości. W większości kontrolowanych gmin odpady z selektywnej zbiórki odbierane są nieodpłatnie, w związku z czym nie są wydawane dokumenty potwierdzające przekazanie odpadów. We wszystkich jednostkach stwierdzono brak dostatecznego nadzoru nad sprawowaniem kontroli w zakresie wypełniania przez mieszkańców ustawowych obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku. Brak nadzoru prowadzi do nielegalnego pozbywania się odpadów przez mieszkańców i powstawania „dzikich” składowisk odpadów. Na terenie każdej gminy istotnym problemem jest występowanie i likwidacja nielegalnych składowisk odpadów.

W ramach realizacji cyklu skontrolowano 12 podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz zbierania, odzysku i unieszkodliwiania. Część przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, wykonuje też działalność w zakresie zbierania i odzysku odpadów, 2 z kontrolowanych jednostek prowadzą działalność na terenie kilku gmin. Dodatkowo kontrolą objęto przedsiębiorcę prowadzącego gminny punkt zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, który funkcjonował w ramach Gminnego Punktu Zbierania Odpadów Niebezpiecznych

W stosunku do 11 podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami, z naruszeniem przepisów, w 3 przypadkach nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego oraz w 8 jako działania dyscyplinujące zastosowano pouczenie o obowiązujących przepisach i sankcjach karnych grożących za ich nieprzestrzeganie.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami:

- Niewłaściwie prowadzona ewidencja odpadów, żaden z kontrolowanych przedsiębiorców nie prowadził kart ewidencji odpadów
- Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych niejednokrotnie była niezgodna z wymaganiami ustalonymi w regulaminie
- Większość kontrolowanych przedsiębiorców nie przedkłada burmistrzowi rocznej informacji odnośnie masy zebranych odpadów lub informacje sporządzane są nierzetelnie
- Większości kontrolowanych podmiotów nie był znany obowiązek sporządzenia i przedłożenia marszałkowi województwa zbiorczych zestawień o rodzajach, ilości i sposobach gospodarowania odpadami
- Przedsiębiorcy nie przekazują na bieżąco do gmin wykazów właścicieli nieruchomości z którymi zawarto umowy na odbieranie odpadów
- Nie egzekwowanie od właścicieli nieruchomości obowiązku zawarcia umowy z przedsiębiorcą na odbieranie odpadów, jak również obowiązku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- Nie podejmowanie przez gminy kontroli przedsiębiorców, którzy świadczą usługi w zakresie odbierania odpadów, co do zgodności wykonywanej działalności z udzielonym zezwoleniem

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie gospodarki odpadami, na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska wystosowano do burmistrza każdej z kontrolowanych gmin wystąpienie pokontrolne i wydano 12 zarządzeń pokontrolnych. W 1 przypadku wystąpiono do Starosty z wnioskiem o podjęcie działań zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach w sprawie naruszenie warunków decyzji udzielającej zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów.

Wnioski:

1. Przeprowadzone kontrole wskazują na konieczność uszczelnienia systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i wprowadzenia obowiązku udokumentowania przekazania przedsiębiorcy odpadów z selektywnej zbiórki (ten rodzaj odpadów odbierany jest nieodpłatnie).
2. Należy poprawić system zbierania odpadów niebezpiecznych, baterii i zużytego sprzętu. Cel można osiągnąć poprzez zorganizowania mobilnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, które dostarczać będą odpady do stacjonarnego GPZON.
3. Gminy muszą podjąć działania kontrolne mające na celu wyegzekwowanie od przedsiębiorców jak i właścicieli nieruchomości ustawowych obowiązków w zakresie właściwego postępowania z odpadami komunalnymi.